

Impact van het programma

Surinaamse Atlantische seabob-garnaal

Deze visserij toont aan waar het bij de MSC allemaal om gaat: stimuleren van positieve veranderingen in visserijbeheer, aangestuurd vanuit de marktvraag, in samenwerking met de toevoerketen en via samenwerkingsverbanden met belanghebbenden.

De visserij

- De Surinaamse Atlantische seabob-garnaal (*Xiphopenaeus kroyeri*) wordt sinds 1995 commercieel bevestigd.
- De garnaal wordt door twee bedrijven bevestigd, Heiploeg Suriname en Namoon/SAIL, onder 20 licenties en met outrig sleepnetten met scheerborden. De jaarlijkse vangst ligt op een niveau rond de 10.000 ton.
- De belangrijkste markten voor seabob zijn de Verenigde Staten en Noordwest-Europa.
- Het beoordelingsproces is in 2008 door de Heiploeg Groep in gang gezet in het kader van haar programma voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). De Heiploeg Groep is een van de grootste leveranciers van garnalen in Europa en is de eigenaar van Heiploeg Suriname.

Huidige status

De visserij is in november 2011 gecertificeerd conform de MSC-standaard.

Belangrijkste duurzaamheidskwetsies

Uit een voorstudie bleek dat de visserij waarschijnlijk niet door de MSC beoordeling zou komen. Er waren ernstige obstakels op de volgende terreinen:

- Een gebrek aan begrip over het belang van duurzame exploitatie voor deze visserij.
- Geen geschikte vangststrategie inclusief referentiepunten om duurzame opbrengsten voor de lange termijn veilig te stellen.
- Geen geschikte strategie voor bedreigde en beschermde soorten.
- Zorgen over de gevolgen van bijvangst en teruggooi.
- Een gebrek aan een uitgebreid managementplan voor de visserij, waaronder het beheer van het seabob bestand en niet-doelbestanden en andere invloeden op het ecosysteem, effectieve monitoring en handhaving en betrokkenheid van belanghebbenden.

“De problemen die tijdens de voorstudie aan het licht kwamen, waren groot. We moesten aan de ene kant wetenschappelijke programma’s ontwikkelen voor de bemonstering van garnalen, het testen van het vistuig en het monitoren van de visserij terwijl we aan de andere kant de hele sector, de overheidsfunctionarissen en het ministerie van visserij moesten enthousiasmeren en ondersteunen bij het opzetten van de benodigde informatie- en communicatieplatformen. Kortom, een uitermate veeleisende en uitdagende taak die alleen kans van slagen had via een gepassioneerde en vastbesloten benadering onder alle bij het project betrokken personen.”

Mevrouw Chris Meskens, projectmanager

Getroffen maatregelen

Als onderdeel van haar commitment op het gebied van MVO, zag de visserijcliënt MSC certificering als een middel om een ecologisch duurzame visserij te ontwikkelen. Sindsdien is er aanzienlijke vooruitgang geboekt.

- **Samenwerking:** De visserijcliënt heeft haar enige concurrent in Suriname, Namoon/SAIL, benaderd met het verzoek samen aan de noodzakelijke verbeterpunten te gaan werken om zo in aanmerking te komen voor MSC certificering. Later werden beheerafspraken formeel vastgelegd in een verplichte gedragscode voor alle kapiteins en bemanningsleden om zo de naleving van maatregelen om de duurzaamheid van de visserij te verhogen, te garanderen. Gestimuleerd door het proces van MSC beoordeling, is er van overheidswege een seabob-werkgroep in het leven geroepen waarin naast vertegenwoordigers van commerciële en ambachtelijke visserijen, ook technisch personeel van het ministerie van visserij en een NGO zitting hebben genomen.
- **Gegevens:** De eerste volledige beoordeling van het seabob bestand in Suriname en Guyana werd uitgevoerd aan de hand van een samenwerkingsverband tussen wetenschap en visserij. Ondersteund door wetenschappers, hebben vissers gedurende een periode van twee jaar 300.000 vangstmonsters verzameld waarmee het haat in morfometrische gegevens

opgevuld kon worden. In combinatie met overheidsgegevens vormden deze gegevens de basis voor de beoordeling van het volledige visbestand. Op basis van dit onderzoek naar het visbestand kon geconcludeerd worden dat het visbestand niet overbevist was.

Er staat nog nader onderzoek gepland, zoals het voortzetten van de maatregelen om bijvangst te beperken, onderzoek naar de verspreiding van de visserijactiviteiten in relatie tot leefgebieden op de zeebodem en onderzoek naar de rol van seabob in het hele ecosysteem.

- **Beheer van de visbestanden:** Op basis van de beoordeling van het seabob bestand is een ‘regel voor het vaststellen van de vangsthoeveelheid (HCR)’ ontwikkeld met als doel de vangsten van de visserij te beheren overeenkomstig de maximale duurzame opbrengst voor de lange termijn. Zowel de beoordeling van het seabob bestand als de HCR zijn door de Caribbean Regional Fisheries Mechanism geëvalueerd. De overheid heeft het eerste uitgebreide visserijbeheerplan voor deze visserij ingevoerd, met een koppeling naar een extern wetenschappelijk adviesproces. De Atlantische seabob-garnaalvisserij is nu de eerste visserij in Suriname die beheerd wordt via een formeel nationaal beheerplan.
- **Bijvangst:** Het gebruik van Turtle Excluder Devices – stalen ontsnappingsringen in de netten – was al door het ministerie van visserij verplicht gesteld. Om bijvangst van andere soorten te beperken, zijn er ontsnappingspanelen (met een grotere maaswijdte) voor de gehele vloot geïntroduceerd. Vanwege de opzienbarende invloed op de vangst waren deze panelen direct populair onder kapiteins. De waargenomen beperking van de bijvangst als gevolg van deze maatregelen lag tijdens de visexperimenten tussen 12 en 40 procent.
- **Naleving:** Vessel Monitoring through Satellite is uitgebreid om de naleving ten aanzien van reeds voor visserij afgesloten gebieden te controleren. De overheid heeft haar monitorings- en handhavingsprogramma ook versterkt voor niet-Surinaamse schepen die in haar wateren vissen.

“Het vergt veel van een organisatie om aan de duurzaamheidsstandaard van de MSC te voldoen. Wij vertrouwen op een enthousiaste samenwerking met de Surinaamse overheid, de visbedrijven Heiploeg Suriname en Namoon/SAIL en op ondersteuning vanuit wetenschappelijke hoek. Het is alleen gelukt omdat we met elkaar hebben weten samen te werken. Nu onze visserij de volledige beoordeling heeft doorlopen, kunnen wij de eerste tropische garnalen voorzien van MSC certificering op de markt brengen. Hiermee kunnen wij de wereld laten zien dat het mogelijk is tropische garnalen op een duurzame wijze te beheren.”

Ralph Sanders, projectmanager

Andere positieve ontwikkelingen

Als een direct gevolg van de geboekte vooruitgang om te kunnen voldoen aan de MSC-standaard, is er nog een aantal positieve neveneffecten te melden.

- De Heiploeg Groep is met de voorbereidingen gestart om haar seabob-garnaalvisserij in Guyana aan te melden voor volledige beoordeling. Dit op basis van de lessen geleerd tijdens de beoordeling van de Surinaamse visserij.
- De Surinaamse overheid is uitermate tevreden over het functioneren van de seabob-werkgroep en haar ondersteunende rol bij de invoering van het beheerplan en de aanverwante maatregelen. Het is zelfs de bedoeling dat dit model gehanteerd gaat worden voor alle visserijen.
- De cliënt was zelfs in staat om een promotieonderzoek veilig te stellen in samenwerking met de Adek Universiteit in Suriname en de Belgische Universiteit van Gent, onder toezicht van het Belgische Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), met als doel het in kaart brengen van de leefomgeving van de seabob en het onderzoeken van de rol van seabob in haar ecosysteem.

Het MSC-project van de Surinaamse seabob-garnaalvisserij toont aan dat samenwerking tussen meerdere belanghebbenden een krachtig middel is om duurzaamheidskwesties aan de orde te stellen en de toekomst van kwetsbare visbestanden, en het voortbestaan van diegenen die hiervan afhankelijk zijn, veilig te stellen.